

Til Kulturministeriet - ophavsret@kum.dk
Høring over lovudkast - ændring af lov om ophavsret

12. januar 2024

Danske Pressepublikationers Kollektive Forvaltningsorganisation, DPCMO, takker for muligheden for afgivelse af høringssvar og indsender hermed bemærkninger til lovudkastet.

Hovedpointer

Kulturministeren siger det klart. Hvis ikke reguleringen er tidssvarende og håndhævelsen effektiv, ender den kreative branche som tabere, og vi bliver som mennesker og samfund fattigere. Den frie og pluralistiske presse og troværdig journalistik er under voldsomt pres fra de globale tech platformes forretningsmodeller.

De globale tech selskaber med omsætninger som overgår mange landes BNP er blevet betydelige globale magtaktører, som ikke altid spiller efter gældende regler i Danmark. Dette har skabt et "power gap" mellem de globale tech selskaber og den danske kreative branche, hvis indhold bruges af tech, som igen medfører et "compensation gap", som kan underminere borgernes tillid til tech og AI. Som EU Kommissionen konkluderer i forbindelse med "Artificial intelligence liability directive", kan dette "compensation gap [] undermine citizens' trust in AI, as well as the ability of the legal and judicial system to ensure a fair and equitable result in claims involving AI systems."¹ EU's tilgang til regulering af AI er netop at sikre en tidssvarende retlige ramme, som skal skabe tillid og dermed fremme innovation.

Det er de mange etiske og juridiske "gaps", som også omfatter value gap, information gap, privacy gap, discrimination og bias gap, security gap, transparency gap, accountability gap, liability gap, trust gap mm., lovgiver må regulere for at sikre trykke forbrugere og et level playing field, hvor der fortsat investeres i og distribueres dansk indhold til glæde for danskerne og det danske samfund. DSA'en, DMA'en, Data Act, AI Act og EMFA'en vil forsøge at håndtere mange gaps, men desværre ikke alle.

Demokrati og frie medier går hånd i hånd. Demokrati kan alene trives, hvor der er frie og pluralistiske medier, som sikrer borgerne troværdige nyheder og information, så de kritisk kan udøve deres rettigheder, holde magthaverne ansvarlige og dermed beskytte den demokratiske proces mod misinformation og manipulation. Vores demokratiske kultur - i al sin diversitet - er udfordret af den digitale transformation. Engagerede, informerede og selvstændige borgere er den bedste garanti for vores demokratis modstandsdygtighed.

Tekst og datamining, kunstig intelligens og kollektiv forvaltning

Det fremgår af forslaget side 27, at tekst- og datamining i § 11 b, stk. 1 er defineret som enhver automatiseret, analytisk fremgangsmåde, der har til formål at analysere tekst og data i digital form med henblik på at generere oplysninger, herunder mønstre, tendenser og korrelationer.

Tekst- og datamining er "a term commonly used to describe the automated processing ("machine reading") of large volumes of text and data to uncover new knowledge or insights".²

¹ European Commission, Impact Assessment p. 20

² European Commission, Commission Staff Working Document - Impact Assessment on the Modernisation of EU Copyright Rules, part 1, § 4.3.1

Kulturministeriet skriver også på side 28, at formålet med tekst- og datamining er at opnå ny viden og finde frem til nye tendenser.

Hvorimod "ved træning af modeller baseret på generativ AI, som foregår ved skrabning, finder der en masseudnyttelse sted af værker, der involverer en stor mængde rettighedshavere. Da kernen i den nordiske aftalelicensmodel er at sikre aftaleindgåelse ved masseudnyttelse, således at brugerne sikres en let adgang til rettighedsklarering, og rettighedshaverne sikres en rimelig betaling for brug af deres værker, er aftalelicens en mulighed som klareringsværktøj på dette område", lovforslagets side 29.

DPCMO er enig med Kulturministeriet i, at enhver form for udnyttelse af indhold til træning og udvikling af algoritmer, der anvendes inden for generativ kunstig intelligens ("AI") falder uden for bestemmelserne om tekst- og datamining, herunder large language models, idet formålet med disse er at skabe kommercielle produkter, og hvor der både finder eksemplar fremstilling og tilgængeliggørelse sted. DPCMO er også enig i, at aftalelicensmodellen som klareringsværktøj giver mening ved denne masseanvendelse. Skal klareringsværktøjet imidlertid være effektivt i praksis i forhold til de globale tech selskaber, som træner deres algoritmer på dansk indhold, må det sikres, at tech faktisk forhandler med rettighedshaverne, og hvis dette afvises, at både adgang til data og rettighedshåndhævelsen er effektiv.

DPCMO læser forslaget i overensstemmelse hermed, idet Kulturministeriet selv bl.a. på side 28 sonder mellem tekst- og datamining og kunstig intelligens.

For at undgå misforståelser opfordrer DPCMO til, at "generativ AI" også indsættes i 3. afsnit på side 29: "Aftaler vedr. tekst- og datamining og generativ AI efter § 50, stk. 2...". Det bør desuden fremgå tydeligt af loven, at tekst- og datamining og generativ AI begge er aftalelicensområder.

Under alle omstændigheder kræver tekst- og datamining lovlig adgang til det beskyttede indhold, og rettighedshaverne skal ikke have forbeholdt sig retten. Dertil kommer, at selv i det tilfælde, hvor en rettighedshaver ikke har forbeholdt sig sine rettigheder, kan indholdet ikke anvendes til tekst- og datamining uden begrænsninger, hvis anvendelsen ikke opfylder tre-trins-testen.

Globale tech selskabers udnyttelse af andres indhold til brug for udvikling og salg af kommercielle tjenester kan ikke begrunde indgreb i beskyttede rettigheder.

Billedcitater og ophavsretslovens øvrige undtagelser

Citatretten er en undtagelse, som blev indført i en anden tid, hvor globale tech selskaber ikke lavede forretning ved brug af andres beskyttede indhold. Som ministeriet skriver bl.a. på side 21, har det en betydning, når bestemmelser er fra fx 1961 og derfor ikke har taget højde for den medieudvikling og de forbrugsmønstre, som internettet har medført.

Det er afgørende, at enhver undtagelse ikke kan bruges til omgå reglerne for aftaleindgåelse og rettighedsbetaling. Det betyder, som det også fremgår af infosoc direktivet og tre-trins-testen, at enhver form for kommerciel udnyttelse kræver en aftale og betaling.

DPCMO opfordrer Kulturministeren til at igangsætte et analysearbejde af undtagelserne i lyset af den teknologiske virkelighed, vi befinder os i. Giver det mening at udføre dette arbejde på EU-niveau, vil DPCMO opfordre Kulturministeren til at sætte sig i spidsen for et sådant arbejde - også i lyset af det kommende EU-formandskab i 2025. På baggrund af den seneste teknologiske udvikling, sektorens

konkurrenceevne, medie-kendskabsniveauet samt borgernes engagement i alle medlemsstater, vil det være relevant med et tværgående analysearbejde.

Infosoc direktivet er fra 2001, AVMS-direktivet fra 2018, DSM-direktivet er fra 2019 osv. Udviklingen har på visse områder overhalet den regulatoriske ramme, hvilket skader den kreative industri. Juridiske definitioner er ikke længere nødvendigvis tidssvarende, hvilket kan udnyttes af tech, som igen får en konkurrencefordel på bekostning af danske og europæiske virksomheder. Og det er rettighedshaverne, som efterlades med en ressource- og tidskrævende opgave i at skulle håndhæve rettighederne. Til illustration kan det oplyses, at DPCMO siden sommeren 2021 har forsøgt at få Meta til at anerkende forpligtelserne efter § 69a. Vi skriver nu 2024, og presseudgiverne og autorene har endnu ikke modtaget en krone fra Meta, men alene haft omkostninger forbundet med forvaltningen af den ret, som politikerne gav medierne i et forsøg på at sikre bæredygtigheden hos den frie og mangfoldige presse.

I stedet for at indføre nye undtagelser til enerettigheder, som også i §§ 11 b og c, vil det derfor være hensigtsmæssigt med en analyse af nuværende undtagelser, herunder citat- og referatretten, som for manges vedkommende er indført i en anden tid og kontekst, hvor globale tech selskaber ikke skabte forretning på baggrund af dansk indhold.

Ophavsretten danner grundlag for innovation

Den retlige regulering må være tidssvarende, så vi har de rette rammer, hvor alle kan være innovative og skabe resultater, ny viden og ny forretning ved investeringer i nyt indhold til glæde for danskerne, og hvor undtagelser ikke kan misbruges kommercielt og dermed udhule hele den kreative økonomi.

Ophavsretten giver skaberne retten til at kontrollere brugen af deres kreative indhold, dvs. retten til at bestemme, hvordan deres arbejde bruges og distribueres. Det skaber en ramme for økonomisk udvikling. Ophavsretten fungerer som et incitament til skabelse af og investering i nyt indhold og opfindelser. Beskyttelsen af den økonomiske interesse fremmer investering i innovative projekter, idet et klart retsligt grundlag skaber sikkerhed for investorer og virksomheder. Ophavsretten og kollektiv forvaltning sikrer desuden tilgængeligheden af indhold til glæde for borgerne. Ophavsretten skaber derfor et afbalanceret miljø, hvor skabere og innovatører trives samtidig med, at samfundet drager fordel af den fortsatte strøm af kreativt indhold og teknologiske fremskridt.

Data-adgang og transparens

Kulturministeriet behandler på side 31 ff DSM-direktivets artikel 19 om oplysningspligten for udbydere af audiovisuelle informationssamfundstjenester. Det er DPCMO's opfattelse, at alle informationssamfundstjenester, inkl. også onlineindholdsdelingstjenesterne, jf. DSM-direktivets definition af informationssamfundstjeneste, bør være genstand for gennemsigtighedsforpligtelsen samt de øvrige pligter i DSM-direktivets kapitel 3. Som Kulturministeriet skriver på side 56, forstås ved "udbydere af informationssamfundstjenester" det samme som i § 69a.

Alle ophavspersoner og udøvende kunstnere, herunder også presseudgivere, har ret til både passende vederlag ved udnyttelsen af deres indhold (værker og frembringelser beskyttet efter §§ 65-71) samt krav på opdaterede, relevante og omfattende oplysninger om udnyttelsen af deres beskyttede indhold. Som det fremgår af side 32, er data nemlig afgørende for alle grupper af rettighedshavere og deres forvaltningsorganisationer, herunder DPCMO.

Det følger af CRM-direktivet og lov om kollektiv forvaltning af ophavsret, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal tilbyde licensbetingelser baseret på objektive og ikke-diskriminerende principper, og at rettighedshaverne skal modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres rettigheder. Dette betyder bl.a., at vederlaget skal stå i rimeligt forhold til den økonomiske værdi af rettighederne hos brugeren. For at kunne fastslå den økonomiske værdi, skal brugeren dele relevante data, så værdien og potentialet kan vurderes.

Det følger af det ophavsretlige grundprincip om gennemsigtighed, jf. også forslaget side 31, at hvis tredjemand udnytter andres beskyttede indhold, må denne sikre rettighedshaverne adgang til relevant data om udnyttelsen.

Som det fremgår af forslaget side 48, kan adgangen til Ophavsretslicensnævnet efter gældende ret generelt anvendes inden en aftale er opnået. Dette er hensigtsmæssigt for at undgå, at en rettighedshaver tvinges til at acceptere en urimelig aftale for at kunne aktivere nævnet.

Det er DPCMOs opfattelse, at Ophavsretslicensnævnet allerede i dag kan fastsætte vilkår om udlevering af relevant data i sager mellem en platform, hvor beskyttet indhold bruges, uploades, deles mm., og en forvaltningsorganisation. Det vil dog være hensigtsmæssigt, at dette fremgår eksplicit. Kulturministeriet bemærkede i sit høringsnotat til L 205 fra 2021, at ministeriet er indstillet på at se nærmere på reglerne for nævnets virke. DPCMO vil opfordre ministeriet til at gøre dette snarest.

Kulturbidragsloven, hvis formål er at fremme dansk (audiovisuelt) indhold, pålægger bl.a. globale tjenester at oplyse deres bruttoindtægter i Danmark. Oplysningen skal bekræftes af en uafhængig revisor, og der føres tilsyn med lovens overholdelse. Overtrædelse er bødesanktioneret. Alle globale tjenester på det danske marked bør underlægges samme transparenskrav. DPCMO opfordrer Kulturministeriet til at overveje om tilsvarende regler kan bringes i anvendelse over for de globale tech selskaber.

Mægling og håndhævelse

Lovforslaget vil gøre det muligt at anmode Kulturministeren om at udpege en mægler, der kan mægle i sager om tvister om vilkår og vederlag i aftaler efter den generelle aftalelicens. DPCMO støtter ethvert forslag om styrkelse af muligheden for redskaber, der kan bringes i anvendelse som mægling og Ophavsretslicensnævn, hvis en part afviser at forhandle, eller hvis forhandlingerne ikke fører til noget resultat, fx fordi en part bevidst forhæler en proces for at undgå betaling og udlevering af data til rettighedshaverne. DPCMO foreslår, at omkostninger forbundet med mægling som minimum deles ligeligt mellem parterne.

Kulturministeriet skriver på side 29, at det er vurderingen, at mæglingsadgangen vil skabe gode vilkår for aftaleindgåelse på de pågældende aftalelicensområder, og på side 53, at formålet med ændringen er at fremme aftaleindgåelsen for aftaler efter den generelle aftalelicens.

Desværre har mæglingsinstituttet i efteråret 2023 vist sig ikke at være brugbart i sager, hvor modparten er de globale tech selskaber, da både Meta og TikTok har afvist at respektere dette institut. Mæglingsinstituttet kan derfor ikke bruges til at fremme aftaleindgåelse. Tværtimod har tech i praksis forhalet sagen og efterladt en stor regning hos forvaltningsorganisationen for mæglers arbejde, som ikke førte til en løsning.

Kulturministeren udtalte til MediaWatch 25. september 2023, da ministeren udpegede mægler i sagen mellem DPCMO og TikTok: "... jeg håber og forventer, at når man agerer i Danmark, så følger man de danske regler og den danske model, som blandt andet går ud på, at man taler om tingene i forsøget på at finde en løsning. Hvis mæglingsreglerne viser sig utilstrækkelige, må vi fra politisk hold vurdere, hvad der ellers skal til."

Da det viste sig i december 2023, at både TikTok eller Meta afviste det danske mæglingsinstitut, udtalte ministeren til MediaWatch 11. december: "Jeg har egentlig en forventning om, at Tiktok og Meta snart retter ind og begynder at følge de danske spilleregler. Jeg ønsker faktisk ikke at blande mig i de konkrete tvister mellem parterne, men Danmark er et land, hvor vi taler sammen, og hvor dialog er en vigtig del af vores demokrati. Spider-Man fik jo at vide af sin onkel, at "with great power there must also come great responsibility", men her stikker tech-selskaberne tilsyneladende hovedet i busken." Ministeren udtalte også, at han er klar til at gribe i den politiske værktøjskasse: "...Af samme årsag er jeg også ved at undersøge hvilke lovgivningsmæssige håndtag, der kan drejes på for enten at styrke mæglingsreglernes effektivitet eller på anden vis sikre de nødvendige værktøjer, så det bliver sværere at nægte at være en aktiv spiller i den danske model."

Der er i den grad behov for effektiv regulering og effektiv håndhævelse over for de globale tech selskaber. Danske Medier og DPCMO har længe anbefalet, at Danmark lader sig inspirere af den australske og senest canadiske compulsory final offer arbitration-model, hvor parter kan tvinges til forhandlingsbordet, og hvor resultatet er bindende. Skal et lille sprogområde som det danske kunne trives og blomstre i en global tech og AI tid, er det afgørende, at tvistløsnings-instrumenterne er tilstrækkelig effektive.

I retsplejen gælder princippet om processuel skadevirkning, som er et væsentligt aspekt af retssystemet, som har betydning for retfærdigheden og effektiviteten af en retssag.

I direktivforslaget om AI-ansvar adresseres udfordringer ved, at AI-selskaber alene har adgang til data. De særlige karakteristika ved kunstig intelligens, herunder kompleksitet, autonomi og uigennemsigthed (den såkaldte "sorte boks"-effekt), gør det vanskeligt eller uoverkommeligt dyrt for skadelidte at identificere de ansvarlige og løfte bevisbyrden for et vellykket (erstatnings-)krav, fastslår direktivet. Effektive regler om ansvar giver desuden et økonomisk incitament til at overholde reglerne og bidrager derfor til at forebygge overtrædelser. Direktivet nævner videre, at det kan være en udfordring for sagsøgere at fastslå en årsagssammenhæng mellem manglende overholdelse og det output, som AI systemet producerer. Direktivet foreslår derfor en afkræftelig formodningsregel om årsagssammenhæng. Direktivet indeholder også bestemmelser om omvendt bevisbyrde samt fastsætter en procedure, hvor en sagsøger kan anmode domstolene om at få udleveret dokumentation vedrørende et højrisiko AI-system som grundlag for erstatningskrav. Dvs. en domstol kan pålægge et selskab at fremlægge relevant dokumentation og data, inden der fremsættes et erstatningskrav. Det er muligt i national lovgivning at indføre specifikke forpligtelser. Medlemsstaterne kan vedtage eller opretholde nationale regler, der er gunstigere for skadelidte. Mulighederne herfor bør undersøges i Danmark. Manglende udvisning af rettidig omhu vil få store konsekvenser for den kreative branche.

Danske – og europæiske – rettighedshavere bør generelt have adgang til effektive regler og retsmidler. Ellers ender den kreative branche som tabere, mens tech selskaber spiser af både værker, rettigheder og kreativitet, som Kulturministeren så klart udtrykker det i pressemeddelelsen af 8. december 2023

om udkast til dette lovforslag, der bl.a. skal sikre, at ophavsretsloven i højere grad afspejler den teknologiske udvikling.

Territorialitet

I overensstemmelse med ophavsretslovens grundprincip finder loven anvendelse på handlinger på dansk territorium, jf. også forslaget side 57.

Ønsker lovgiver at sikre danske rettighedshavere rimelige forhold, så der betales for udnyttelse af dansk indhold, som kan geninvesteres i nyt dansk indhold til glæde for danskerne, er det vigtigt, at den teknologiske udvikling og de muligheder den giver for udnyttelse af dansk indhold ikke gør rettigheder illusoriske og værdiløse.

Betragtninger til AI forordningen, som er offentliggjort på Kluwers Copyright Blog, indeholder en henvisning til DSM-direktivets artikel 4 om kommerciel tekst- og datamining og territorialitet, som fastslår, at udbydere af general-purpose AI models i EU skal respektere EU's ophavsretlige regulering uanset jurisdiktionen for den ophavsretlige handling. Dette er netop nødvendigt for at sikre et level playing field og betaling til rettighedshaverne.

Andre forslag til præciseringer i lyset af erfaringer med § 69a

Samtykke

En pressepublikation må efter § 69a ikke bruges online uden udgiverens samtykke. Et samtykke foreligger ved indgåelse af aftale. Et samtykke må også antages at foreligge, når presseudgiverne selv gør publikationen tilgængelig, men samtykket dækker alene udgiverens egen tilgængeliggørelse; ikke tredjemands.

En tjeneste kan ikke fremtvinge et vederlags- og vilkårfrit samtykke ved ensidigt at ændre algoritmer, så udgiverens indhold, herunder ved brugernes deling, fremstår anderledes/mindre attraktivt uden at indgå aftale om vilkår og vederlag.

Det samme må gælde, hvis tjenesten crawler danske presseudgiveres hjemmesider og bruger indhold herfra i egne produkter, men ikke vil indgå aftaler om tjenestens brug af indhold med henvisning til, at udgiverne har mulighed for at "opte out".

I disse situationer foreligger der ikke et tilstrækkeligt og aktivt samtykke, som påkrævet efter § 69a.

DPCMO opfordrer til, at det tydeliggøres ifm. den forestående ændring af ophavsretsloven, at en "opt out"-løsning ikke konstituerer samtykke i § 69a's forstand.

Individuelle brugere

Individuelle brugeres anvendelse, som er privat, er undtaget i § 69, stk. 2, nr. 1. Undtagelsen er uden selvstændig betydning og forekommer misvisende, da individuelle brugere de facto ikke er omfattet af § 69a. Det er informations-samfundstjenester. Det er tjenesterne, som skaber forretning på baggrund af brugernes digitale aktiviteter, herunder uploading og deling af beskyttet indhold.

Kulturministeriet bemærker i høringsnotat til L 205 fra 2021, at "Kulturministeriet er enig i, at individuelle brugere de facto ikke er omfattet, allerede fordi bestemmelsen kun vedrører informations-samfundstjenesternes online brug".

DPCMO er bekendt med, at bl.a. Frankrig ikke har medtaget denne undtagelse i deres implementering af DSM-direktivets artikel 15, og at Meta ved Facebook har indgået aftale med franske presseudgivere, som skal sikre vederlag retur til de franske udgivere for brugen af pressepublikationer på Facebook.

Iht. § 52c er tjenester også ansvarlig for de handlinger, der udføres af tjenestens brugere, herunder når disse uploader og deler indhold beskyttet efter bl.a. § 69a. Det er selve kernen i bestemmelsen, som ikke kan omgås - og samtykke dermed undgås - ved at henvise til individuelle brugeres deling i § 69a. En privatpersons deling af en beskyttet pressepublikation - på samme vis som deling af fx en musikvideo el. - vil være omfattet af § 52c og tjenestens ansvar, hvorfor denne fx Facebook, Threads, YouTube, LinkedIn, X, TikTok og Instagram, som tillader brugere at uploade beskyttet indhold, skal indgå en aftale med udgiverne og dele data.

DPCMO opfordrer til, at undtagelsen helt udgår, eller at ministeriets bemærkning fra høringsnotatet som minimum medtages i lovbemærkningerne, idet tech selskaber bruger undtagelsen som hjemmel til at afvise ansvar.

Undtagelserne kan kun anvendes i visse helt særlige tilfælde, der ikke strider mod bestemmelsernes formål og effektivitet og dermed ikke indebære en urimelig skade for rettighedshavernes og samfundets legitime interesse.

Direktiv (EU) 2019/790, DSM-direktivets artikel 15 og 17

Kulturministeriet implementerer i 2021 DSM-direktivets artikel 15 og 17.

Direktivet fastslår i betragtning 2, at direktiver vedrørende ophavsret og beslægtede rettigheder bl.a. skal give et højt beskyttelsesniveau for rettighedshavere og lette processen for clearing af rettigheder. En harmoniseret retlig ramme skal fremme innovation, kreativitet, investeringer og produktion også i det digitale miljø. Beskyttelsen af rettigheder skal bidrage til EU's mål om at respektere og fremme kulturel mangfoldighed og samtidig fremme den fælles europæiske kulturarv.

Direktivet fastslår yderligere i betragtning 3, at den hurtige teknologiske udvikling fortsætter med at ændre den måde, hvorpå værker og andre frembringelser skabes, produceres, distribueres og udnyttes. Der dukker hele tiden nye forretningsmodeller og nye aktører op.

Blandt andet derfor giver direktivet presseudgivere nye rettigheder i artikel 15, da den brede adgang til pressepublikationer på nettet har givet anledning til fremkomsten af nye onlinetjenester, for hvilke genanvendelsen (direkte og indirekte) af pressepublikationer udgør en vigtig del af deres forretningsmodel og indtægtskilde.

De globale tech selskabers forretningsmodeller udfordrer i den grad de europæiske kreative økosystemer, men også den demokratiske sammenhængskraft. Som direktivet fastslår i betragtning 54, er en fri og pluralistisk presse afgørende for at sikre god journalistik og borgernes adgang til oplysninger. Den yder et grundlæggende bidrag til den offentlige debat og et velfungerende demokratisk samfund.

Udgivere af pressepublikationer har imidlertid vanskeligt ved at tjene deres investeringer i pålideligt, publicistisk indhold ind igen, da den manglende anerkendelse af udgivernes rettigheder ofte medfører, at udstedelse af licenser og håndhævelsen af rettighederne til pressepublikationer bliver kompleks og ineffektiv i det digitale miljø. Derfor, fastslår direktivet i betragtning 55, skal udgiveres organisatoriske og finansielle bidrag til produktionen af pressepublikationer anerkendes og støttes for at sikre

bæredygtigheden inden for udgivelsesvirksomhed og dermed tilgængeliggørelsen af pålidelige oplysninger. Og derfor er det nødvendigt med en retsbeskyttelse på EU-plan af pressepublikationer fsva. informations-samfundstjenesters digitale brug heraf. Beskyttelsen bør effektivt garanteres ved, at der i EU-retten indføres særlige udgiverrettigheder til både reproduktion og tilrådighedsstillelse.

Anvendelsen af selv dele af pressepublikationer har økonomisk relevans, og den massive aggregering og anvendelse heraf må ikke undergrave de investeringer, som udgiverne foretager i forbindelse med produktionen af indhold, jf. betragtning 58. Derfor skal fortolkningen af undtagelserne i artikel 15 fortolkes på en sådan måde, at de ikke påvirker effektiviteten af de nye rettigheder.

Direktivet indfører desuden en bestemmelse om onlineindholdsdelingstjenesternes ophavsretslige ansvar i artikel 17. Tjenesterne giver deres brugere mulighed for at uploade store mængder af beskyttet indhold uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne. Artikel 17 fastslår, at rettighedshaverne bør modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres beskyttede indhold, idet tjenesterne opnår fortjenester - enten direkte eller indirekte - ved at organisere og promovere indholdet med henblik på at tiltrække et større publikum og ved at kategorisere det og anvende målrettet markedsføring, jf. betragtning 61 og 62.

DPCMO har i to et halvt år forsøgt at indgå aftaler med de globale tech selskaber, som laver forretning på baggrund af danske presseudgiveres indhold. To globale tech selskaber har anerkendt, at der skal indgås aftaler. Resten afviser eller udfordrer, at reguleringen omfatter deres tjenester. Ved at forhale forhandlinger, afvise reguleringen samt deling af data vinder tech på bekostning af danske rettighedshavere.

Ekspertgruppe om ophavsret og AI - Danmark som foregangsland

DPCMO sætter pris på, at Kulturministeren har besluttet at nedsætte en ekspertgruppe, der skal behandle ophavsret i relation til AI og bistår gerne i dette vigtige arbejde.

DPCMO finder, der er behov for et bredere revisionsarbejde i lyset af den generelle teknologiske udvikling - både ift. effektiv beskyttelse af rettigheder, adgang til data og effektiv håndhævelse.

Danmark er et lille sprogområde. Hvis vi ikke handler klogt og hurtigt, kan vi miste den mediepluralisme og kulturelle diversitet, som kendetegner Danmark.

Som Kulturministeren skrev i Berlingske 10. maj 2023, har vi "brug for kulturen som fundamentet for vores nationale fortælling – som både udgangspunktet og endemålet for demokrati, dannelse, tolerance, retsstat, ytringsfrihed, forenings- og forsamlingsfrihed, frisind og kritisk tænkning."

Danmark indtager en styrke- og førerposition inden for ophavsretten. Vi håber, denne kan fastholdes i takt med den teknologiske udvikling, og at den sammenhængskraft dansk indhold bidrager til lokalt, regionalt og nationalt, ikke svækkes yderligere, og at danskerne fortsat har glæde af et mangfoldigt udbud af dansk, troværdigt kvalitetsindhold til gavn for oplysning og den demokratiske samtale.

2023 var endnu et succes år for tech. Det var et svært år for mange danske – og europæiske – medier. World Economic Forum vurderer, at risikoen for misinformation er den største globale trussel i dag. Den digitale udvikling udfordrer vores demokratier og samfund. Engagerede, informerede og selvstændige

borgere er den bedste garanti for vores demokratis modstandsdygtighed. Det forudsætter en fri og pluralistisk presse.

DPCMO håber, at Kulturministeren - både i Norden og i EU - vil sætte sig i spidsen for kampen for kulturel diversitet ved at sikre tidssvarende regulering og effektiv håndhævelse. Vi er et lille land, men vi kan gøre en stor forskel, hvis vi har mod til at gå forrest; både i forhold regulering, håndhævelse, best practice, code of conducts mm.

Med venlig hilsen

Karen Rønde

Direktør